

**PROTOKOL O IZVAJANJU ALPSKE KONVENCIJE
IZ LETA 1991 NA PODROČJU TURIZMA**

PROTOKOL "TURIZEM"

Republika Avstrija,

Francoska republika,

Italijanska republika,

Kneževina Lihtenštajn,

Kneževina Monako,

Zvezna republika Nemčija,

Republika Slovenija,

Švicarska konfederacija

kot tudi

Evropska skupnost

so se

v skladu s svojimi nalogami po Konvenciji o varstvu Alp (Alpska konvencija) z dne 7. novembra 1991 in da bi zagotovile celovito politiko varstva in trajnostnega razvoja alpskega prostora,

zaradi izpolnjevanja svojih obveznosti iz drugega in tretjega odstavka 2. člena Alpske konvencije,

ob upoštevanju volje pogodbenic, da uskladijo gospodarske interese z ekološkimi zahtevami in zagotovijo trajnostni razvoj,

zavedajoč se, da so Alpe življenjski prostor tamkajšnjega prebivalstva in okvir za njegov gospodarski razvoj,

prepričane, da mora imeti tamkajšnje prebivalstvo možnost opredeliti svoje lastne zamisli o družbenem, kulturnem in gospodarskem razvoju in sodelovati pri njihovem uresničevanju v okviru veljavne ureditve,

ob spoznanju, da ima današnji človek v urbani civilizaciji čedalje večje potrebe po turizmu in različnih prostočasnih dejavnostih,

ob spoznanju, da so Alpe zaradi velikih možnosti za prostočasne dejavnosti, bogastva njihovih krajin in raznolikosti ekoloških razmer eno velikih območij za turizem in preživljanje prostega časa v Evropi in da je treba njihov pomen obravnavati tudi čez državne okvire,

ob spoznanju, da pomemben delež prebivalstva nekaterih pogodbenic živi v Alpah in da je alpski turizem v javnem interesu, ker prispeva k ohranjanju trajne poseljenosti,

ob spoznanju, da se gorski turizem razvija ob vedno večji svetovni konkurenci in pomembno prispeva h gospodarski uspešnosti alpskega prostora,

glede na to, da se v zadnjem času kažejo težnje po vedno večji usklajenosti med turizmom in okoljem, kar se izraža v naraščajočem zanimanju gostov za poletni in pozimi privlačno in ohranjeno naravno okolje in v prizadevanjih številnih lokalnih nosilcev odločanja za izboljšanje kakovosti turističnih območij v smislu varovanja okolja,

glede na to, da je treba v alpskem prostoru še posebej upoštevati meje ekološke sprejemljivosti vsakega kraja in ga oceniti po njegovih posebnostih,

ker se zavedajo, da so naravna in kulturna dediščina ter krajina bistveni temelji za turizem v Alpah,

ker se zavedajo, da so naravne, kulturne, gospodarske in institucionalne razlike, značilne za alpske države, privedle do samostojnega razvoja in raznolikosti turistične ponudbe, ki je ne sme spodriniti enoličnost na mednarodni ravni, ampak naj bo vir raznovrstnih in dopolnjujočih se oblik turizma,

ker se zavedajo, da je potreben trajnostni razvoj turističnega gospodarstva, ki temelji na dviganju vrednosti naravne dediščine in na kakovosti ponudbe in storitev, upoštevajoč, da je večina alpskih območij gospodarsko odvisna od turizma, ki daje tudi možnost za preživetje tamkajšnjega prebivalstva,

ker se zavedajo, da je treba turiste, ki obiskujejo ta območja, spodbujati k spoštovanju narave in jim pomagati k boljšemu razumevanju prebivalstva, ki tam živi in dela, ter ustvarjati kar najboljše razmere za pristno spoznavanje narave v alpskem prostoru v vsej njeni raznolikosti,

ker se zavedajo, da je naloga organizacij, ki opravljajo turistične storitve, in teritorialnih skupnosti, da v alpskem prostoru usklajeno poskrbijo za izboljšanje oblikovanja turistične ponudbe in njenega načina delovanja,

v želji, da se zagotovi trajnostni razvoj alpskega prostora s turizmom, ki je sprejemljiv za okolje in je tudi bistveni temelj za življenjske in gospodarske razmere tamkajšnjega prebivalstva,

prepričane, da se določeni problemi lahko razrešijo le čezmejno in s skupnim ukrepanjem alpskih držav,

sporazumele, kot sledi:

I. poglavje

Splošne določbe

1. člen

Cilj

Cilj tega protokola je v okviru veljavne ureditve prispevati k trajnostnemu razvoju alpskega prostora s turizmom, ki je sprejemljiv za okolje, in s posebnimi ukrepi in priporočili, ki upoštevajo interese tamkajšnjega prebivalstva in turistov.

2. člen

Mednarodno sodelovanje

1. Pogodbenice se zavezujejo, da bodo odpravile ovire za mednarodno sodelovanje med teritorialnimi skupnostmi alpskega prostora in spodbujale reševanje skupnih problemov s sodelovanjem na ustrezni teritorialni ravni.

2. Pogodbenice podpirajo okrepljeno mednarodno sodelovanje med posameznimi pristojnimi institucijami. Predvsem skrbijo za večjo veljavo obmejnih območij z usklajevanjem turističnih in pristočasnih dejavnosti, ki so sprejemljive za okolje.

3. Kadar ukrepov ne morejo izvajati teritorialne skupnosti, ker so v državni ali mednarodni pristojnosti, jim je treba dati možnost, da učinkovito zastopajo interese svojega prebivalstva.

3. člen

Upoštevanje ciljev v politiki na drugih področjih

Pogodbenice se zavezujejo, da bodo cilje tega protokola upoštevale tudi v svoji politiki na drugih področjih, zlasti pri urejanju prostora, v prometu, kmetijstvu, gozdarstvu, varstvu okolja in narave kot tudi pri oskrbi z vodo in energijo, da bi zmanjšale morebitne negativne ali tem ciljem nasprotujoče učinke.

4. člen

Sodelovanje teritorialnih skupnosti

1. V okviru veljavne ureditve vsaka pogodbenica določi najboljšo raven usklajevanja in sodelovanja med institucijami in teritorialnimi skupnostmi, ki jih to neposredno zadeva, z namenom, da pospešuje skupno odgovornost, zlasti da izkoristi in razvija sinergijo pri izvajanju turistične politike ter iz tega izhajajočih ukrepov.

2. Teritorialne skupnosti, ki jih to neposredno zadeva, sodelujejo v različnih fazah priprave in uresničevanja te politike in ukrepov ob upoštevanju svojih pristojnosti v okviru veljavne ureditve.

II. poglavje

Posebni ukrepi

5. člen

Obvladovanje ponudbe

1. Pogodbenice se zavezujejo, da bodo skrbele za trajnosten in okolju sprejemljiv razvoj turizma. V ta namen podpirajo oblikovanje in uresničevanje smernic, razvojnih programov in sektorskih načrtov na pobudo pristojnih organov na najustreznejši ravni, ki upoštevajo cilje tega protokola.

2. Ti ukrepi bodo omogočili presojo in primerjavo prednosti in slabosti načrtovanega razvoja, zlasti z vidika:

- a) družbenogospodarskih posledic za tamkajšnje prebivalstvo,
- b) posledic za tla, vodo, zrak, naravno ravnovesje in krajino ob upoštevanju posebnih ekoloških danosti, naravnih virov in meja sprejemljivosti ekosistemov,
- c) posledic za javne finance.

6. člen

Usmeritve razvoja turizma

1. Pogodbenice pri razvoju turizma upoštevajo načela varstva narave in ohranjanja krajine. Zavezujejo se, da bodo, kolikor je mogoče, spodbujale projekte, ki varujejo krajino in so sprejemljivi za okolje.

2. Zavzemale se bodo za politiko trajnostnega razvoja, ki krepi konkurenčno sposobnost sonaravnega turizma v alpskem prostoru in tako pomembno prispeva k družbenogospodarskemu razvoju alpskega prostora. Dajale bodo prednost ukrepom v korist inovativnosti in uvajanja novih oblik ponudbe.

3. Pogodbenice na območjih z močnim turističnim prometom skrbijo za uravnoteženost med intenzivnimi in ekstenzivnimi oblikami turizma.

4. Pri spodbujevalnih ukrepih je treba upoštevati naštetе vidike:

- a) pri intenzivnem turizmu prilagoditev obstoječih turističnih objektov in njihove opreme ekološkim zahtevam ter razvoj novih objektov v skladu s cilji tega protokola,
- b) pri ekstenzivnem turizmu ohranjanje ali razvoj sonaravne in za okolje sprejemljive turistične ponudbe ter dviganja vrednosti naravne in kulturne dediščine turističnih območij.

7. člen

Pospeševanje kakovosti

1. Pogodbenice izvajajo politiko, ki je stalno in dosledno usmerjena v kakovostno turistično ponudbo v celotnem alpskem prostoru, pri čemer je treba zlasti upoštevati ekološke zahteve.

2. Spodbujajo izmenjavo izkušenj in izvajanje skupnih programov za izboljšanje kakovosti predvsem pri:

- a) vključitvi objektov in naprav v krajino in v naravno okolje,
- b) urbanizmu, arhitekturi (novogradnje in prenove vasi),
- c) nastanitvenih objektih in ponudbi turističnih storitev,
- d) uvajanju novih oblik turistične ponudbe alpskega prostora z večjim poudarkom na kulturnih prireditvah na posameznih območjih.

8. člen

Usmerjanje turističnih tokov

Pogodbenice podpirajo usmerjanje turističnih tokov, še zlasti na zavarovanih območjih, z organiziranjem razporeda in sprejema turistov, tako da zagotavljajo nadaljnji obstoj teh območij.

9. člen

Omejitve razvoja zaradi naravnega okolja

Pogodbenice skrbijo, da bo razvoj turizma prilagojen posebnostim okolja in razpoložljivim virom kraja ali regije. Če bi določeni projekti lahko zelo vplivali na okolje, jih je treba v okviru veljavne ureditve predhodno ovrednotiti in izsledke upoštevati pri odločanju.

10. člen

Območja miru

Pogodbenice se zavezujejo, da bodo v skladu s svojimi predpisi in ekološkimi merili določile območja miru, na katerih se odpovedujejo urejanju prostora v turistične namene.

11. člen

Politika razvoja nastanitvenih zmogljivosti

Pogodbenice pri politiki razvoja nastanitvenih zmogljivosti ob upoštevanju omejenosti razpoložljivega prostora dajejo prednost komercialnim nastanitvenim enotam, obnovi in uporabi obstoječih objektov ter posodabljanju in izboljšanju kakovosti obstoječih nastanitvenih zmogljivosti.

12. člen

Žičnice

1. Pogodbenice se strinjajo, da v okviru svojih nacionalnih postopkov za izdajanje dovoljenj za žičnice uveljavljajo politiko, ki poleg varnostnih zahtev in gospodarskih potreb upošteva tudi ekološke in krajinske zahteve.

2. Pogoj za izdajo novih obratovalnih dovoljenj in koncesij za žičnice je razstavitev in odstranitev naprav, ki se ne uporabljajo več, in zasaditev sproščenih površin predvsem s samoniklimi rastlinskimi vrstami.

13. člen

Promet in prevoz turistov

1. Pogodbenice spodbujajo ukrepe za omejevanje prometa z motornimi vozili v turističnih krajih.

2. Poleg tega podpirajo zasebne ali javne pobude za boljšo dostopnost turističnih krajev in središč z javnimi prevoznimi sredstvi in spodbujajo turiste k uporabi takega prevoza.

14. člen

Posebne tehnike urejanja površin

1.. Smučarske proge

1. Pogodbenice skrbijo za tako ureditev, vzdrževanje in uporabo smučarskih prog, ki se najboljše vključujejo v krajino ob upoštevanju naravnega ravnovesja in občutljivosti biotopov.

2. Čim bolj je treba omejiti spreminjanje terena in preurejene površine zazeleniti predvsem s samoniklimi rastlinskimi vrstami, če naravne danosti to dopuščajo.

2.. Naprave za zasneževanje

Zakonodaje posameznih držav lahko dovolijo zasneževanje v obdobjih nizkih temperatur, značilnih za posamezne kraje, predvsem za zavarovanje izpostavljenih delov smučišč, če to dovoljujejo krajevne vodne, podnebne in ekološke razmere.

15. člen

Športne dejavnosti

1. Pogodbenice se zavezujejo, da bodo določile politiko usmerjanja športnih dejavnosti na prostem, zlasti na zavarovanih območjih, da bi preprečile negativne vplive na okolje. Če je potrebno, jih lahko tudi prepovejo.
2. Pogodbenice se zavezujejo, da bodo skrajno omejile, in če bo potrebno, prepovedale motorizirani šport, razen v območjih, ki jih za to določijo pristojni organi.

16. člen

Dovoz z zračnimi plovili

Pogodbenice se zavezujejo, da bodo zunaj letališč skrajno omejile ali po potrebi prepovedale dovoze z zračnimi plovili v športne namene.

17. člen

Razvoj gospodarsko manj razvitih območij

Pogodbenicam se priporoča, da na ustrezni teritorialni ravni proučijo rešitve, ki omogočajo uravnotežen razvoj gospodarsko manj razvitih območij.

18. člen

Razporejanje počitnic

1. Pogodbenice si prizadevajo za boljšo prostorsko in časovno razporeditev turističnega povpraševanja na turističnih območjih.

2. V ta namen je treba podpreti meddržavno sodelovanje pri razporejanju počitnic in izmenjavo izkušenj o podaljšanju sezone.

19. člen

Spodbujanje inovacij

Pogodbenicam se priporoča, da razvijajo primerne spodbude za uresničevanje usmeritev tega protokola. V ta namen bodo zlasti proučile organizacijo natečaja alpskih držav za nagrajevanje inovativnih turističnih rešitev in proizvodov, ki upoštevajo cilje tega protokola.

20. člen

Sodelovanje med turizmom, kmetijstvom, gozdarstvom in obrtjo

Pogodbenice podpirajo sodelovanje med turizmom, kmetijstvom, gozdarstvom in obrtjo. Spodbujajo predvsem povezave dejavnosti, ki ustvarjajo delovna mesta v smislu trajnostnega razvoja.

21. člen

Dopolnilni ukrepi

Pogodbenice lahko za trajnostni razvoj turizma sprejmejo poleg ukrepov, predvidenih v tem protokolu, tudi dopolnilne ukrepe.

III. poglavje

Raziskave, izobraževanje in obveščanje

22. člen

Raziskave in opazovanje

1. Pogodbenice spodbujajo in s tesnim sodelovanjem usklajujejo raziskave in sistematično opazovanje, ki koristi boljšemu poznavanju medsebojnih vplivov med turizmom in okoljem v Alpah kot tudi analizi prihodnjega razvoja.

2. Pogodbenice poskrbijo, da se rezultati nacionalnih raziskav in sistematičnega opazovanja zbirajo v skupni sistem za stalno opazovanje in informiranje in so na voljo javnosti v okviru veljavne ureditve.

3. Pogodbenice se zavezujejo, da si bodo izmenjevale informacije o svojih izkušnjah, ki so koristne za uresničevanje ukrepov in priporočil tega protokola, in zbirale pomembne podatke o kakovostnem razvoju turizma.

23. člen

Izobraževanje in obveščanje

1. Pogodbenice spodbujajo izobraževanje in izpopolnjevanje ter obveščanje javnosti o ciljih, ukrepih in izvajanju tega protokola.

2. Pogodbenicam se priporoča, da v izobraževanje za poklice, ki so neposredno ali posredno povezani s turizmom, vključijo znanje o naravi in okolju. Lahko bi izvajali izvirne programe izobraževanja, ki povezujejo turizem in okolje, kot na primer:

- "animator narave",
- "pospeševalec kakovosti turističnih središč",
- "turistični spremljevalec invalidnih oseb".

IV. poglavje

Izvajanje, nadzor in presojanje

24. člen

Izvajanje

Pogodbenice se zavezujejo, da bodo s primernimi ukrepi v okviru veljavne ureditve zagotovile izvajanje tega protokola.

25. člen

Nadzor spoštovanja obveznosti

1. Pogodbenice redno poročajo Stalnemu odboru o ukrepih, ki so jih sprejele na podlagi tega protokola. V poročilih se navede tudi učinkovitost sprejetih ukrepov. Alpska konferenca določi časovno zaporedje poročanja.
2. Stalni odbor pregleda poročila zaradi preverjanja, ali so pogodbenice izpolnile obveznosti iz tega protokola. Od pogodbenic lahko zahteva tudi dodatne informacije ali pa si pridobi informacije iz drugih virov.
3. Stalni odbor sestavi za Alpsko konferenco poročilo o spoštovanju obveznosti pogodbenic po tem protokolu.
4. Alpska konferenca se seznani s tem poročilom. Če ugotovi, da se obveznosti ne spoštujejo, lahko sprejme priporočila.

26. člen

Presojanje učinkovitosti določb

1. Pogodbenice redno preverjajo in presojujejo učinkovitost določb tega protokola. Če je za uresničevanje njegovih ciljev potrebno, predvidijo sprejem ustreznih sprememb tega protokola.
2. V okviru veljavne ureditve tudi teritorialne skupnosti sodelujejo pri tem presojanju. Posvetujejo se lahko tudi z nevladnimi organizacijami, ki so dejavne na tem področju.

V. poglavje

Končne določbe

27.člen

Odnos med Alpsko konvencijo in protokolom

1. Ta protokol je protokol Alpske konvencije v smislu 2. člena in drugih členov konvencije, na katere se nanaša.
2. Pogodbenice tega protokola so lahko samo pogodbenice Alpske konvencije. Vsaka odpoved Alpske konvencije velja tudi kot odpoved tega protokola.
3. Kadar Alpska konferenca odloča o vprašanjih, ki se nanašajo na ta protokol, lahko o njih glasujejo samo pogodbenice tega protokola.

28. člen

Podpis in ratifikacija

1. Ta protokol je na voljo za podpis vsem državam podpisnicam Alpske konvencije in Evropski skupnosti dne *16. oktobra 1998* in pri Republiki Avstriji kot depozitarju *od 16. novembra 1998*.
2. Za pogodbenice, ki so izrazile soglasje, da jih ta protokol zavezuje, začne protokol veljati tri mesece po datumu, ko so tri države deponirale svoje listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi.
3. Za pogodbenice, ki kasneje izrazijo soglasje, da jih ta protokol zavezuje, začne protokol veljati tri mesece po deponiranju listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi. Po začetku veljavnosti spremembe protokola postane vsaka nova pogodbenica tega protokola pogodbenica protokola v spremenjenem besedilu.

29. člen

Notifikacije

Depozitar obvesti v zvezi s tem protokolom vsako državo, navedeno v preambuli, in Evropsko skupnost o:

- a) vsakem podpisu,
- b) deponiranju vsake listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi,
- c) vsakem datumu začetka veljavnosti,
- d) vsaki izjavi katere od pogodbenic ali podpisnic,
- e) vsakem obvestilu pogodbenice o odpovedi vključno z datumom, ko začne veljati.

Da bi to potrdili, so podpisniki, pravilno pooblaščen v ta namen, podpisali ta protokol.

Sestavljeno *na Bledu* dne *16. oktobra 1998* v slovenskem, francoskem, italijanskem in nemškem jeziku, pri čemer so vsa štiri besedila enako obvezujoča, v enem samem originalu, ki je deponiran v arhivu Republike Avstrije. Depozitar posreduje vsaki podpisnici overjeno kopijo.